

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγικές έννοιες	1
1.1. Εισαγωγή	3
Η έννοια του γεωτεμαχίου	4
Εκτός και εντός συναλλαγής πράγματα	5
1.2. Ιδιοκτησία	9
Ιστορική αναδρομή - Φιλοσοφική προσέγγιση	9
Έγκτησις - έγγεια ιδιοκτησία	10
Απόψεις του Πιερ Ζοζέφ Προυντόν	11
Ο Προυντόν κρινόμενος από τον Μάρξ	13
τύποι ιδιοκτησίας	15
Συνταγματική προσέγγιση (άρθρο 17)	16
Συνταγματική προσέγγιση (άρθρο 18)	18
Συνταγματική προσέγγιση (άρθρο 24)	19
Περιουσία	21
1.3. Πολιτική γης	21
Φορείς άσκησης πολεοδομικής πολιτικής	23
Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την πολιτική γης	25
Προβλήματα πρότερης Πολεοδομικής πολιτική γης	29
Θεσμικά πολεοδομικά εργαλεία για την εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων (ΚΧ) στον αστικό ιστό	33
1.4. Μελετητικά πτυχία	43
1.4.1. Γενικά	43
1.4.2. Ο μελετητής μηχανικός	44
1.4.3. Κατηγορίες μελετητικών πτυχίων	47
1.4.4. Καθορισμός ορίων προεκτιμώμενης αμοιβής κατά τάξη πτυχίου	49
Όρια αμοιβών μελετών τάξης πτυχίου έτους 2011 (πιν.1.1)	52
Κατηγορίες μελετών της ΓΕΜ ανά ειδικότητα (πιν.1.2)	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

	σελ
Γενικό Πολεοδομικό σχέδιο	57
Πολεοδομική μελέτη	
2.1. Βασική Χωροταξική και Πολεοδομική Νομοθεσία	60
Εγκύκλιος 18/29454/21-7-2003	61
Εγκύκλιος 06/2006/18894/5-5-06	67
Άρθρο 31, ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α'/31-3-11)	69
Εγκύκλιος 6/21-6-2011	70
2.2. Πολεοδομικός σχεδιασμός	73
2.2.1. Αποσπάσματα νομοθεσίας για υπερκείμενες μελέτες	74
2.2.1.1. Ν. 1337/1983 (άρθρα 1, 2, 5)	74
2.2.1.2. Ν. 2508/1997 (άρθρα 1, 4)	77
2.2.2. Συσχετίσεις νόμων - Συμπεράσματα	82
2.2.2.1 Κανονιστικοί όροι δόμησης	83
2.2.2.2 Ενεργός Πολεοδομία (Ν. 947/1979)	84
2.2.2.3 Αστικός αναδασμός (Ν. 947/1979)	85
2.2.3. Πολεοδομική ενότητα (γειτονιά)	86
2.2.4. Πυκνοδομημένες περιοχές (Π.Δ. 24-8/8-9-1983)	87
2.2.5. Προϋφιστάμενοι οικισμοί του 1923	88
2.2.6. Ζώνη οικιστικού ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) άρθ. 29, ν.1337/83	88
2.2.7. Δικαίωμα προτίμησης άρθρο 55, ν.947/1979	90
2.3. Γ.Π.Σ. και Π.Μ.	93
2.3.1. Σκοπός του Γ.Π.Σ.	93
2.3.2. Αποσπάσματα νομοθεσίας για υπερκείμενες Πολεοδομικές μελέτες (Π.Μ.)	93
2.3.2.1. Ν. 1337/1983, άρθρο 6	93
2.3.2.2. Ν. 2508/1997, άρθρο 7	95
2.3.2.3. Κατηγορίες & περιεχόμενο χρήσεων γης ΠΔ.23-2/6-3-87	96
2.3.2.4. Αναφορά στην Πολεοδομία και τις Π.Μ.	102
2.4. Προδιαγραφές σύνταξης μελετών Γ.Π.Σ. και Π.Μ.	105
2.4.1. Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) και Σχεδίων Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) και αμοιβές μηχανικών για την εκπόνηση μελετών	105
2.4.2. Τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης πολεοδομικών μελετών και αμοιβές μηχανικών για την εκπόνηση αυτών	121
2.5. Μελέτη Περίπτωσης - Σύμβολα	145
2.5.1. Παρατηρήσεις επί του διατάγματος	145
2.5.2. Ενδεικτικά σύμβολα	150
2.5.3. Υπόμνημα και διαγράμματα	155

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

	σελ.
Νομικές έννοιες – Τίτλοι ιδιοκτησίας	159
3.1 Νομικές Έννοιες	161
Τα εμπράγματα δικαιώματα	162
Ένδικα μέσα - προθεσμίες	162
3.1.1. Τα πράγματα (άρθρα ΑΚ. 947-972)	163
3.1.2. Κυριότητα (άρθρα ΑΚ. 999-1117)	164
Βασικές ιδιότητες κυριότητας	165
Τρόπος κτήσης κυριότητας	166
Χρησικτησία	168
Οριζόντια ιδιοκτησία	174
Κάθετος ιδιοκτησία	176
Δικαιώματα και αντικείμενα χωριστής κυριότητας και αναγκαστικής συγκυριότητας στην κάθετη ιδιοκτησία	179
Διαφορά του δικαιώματος κυριότητας στην κάθετη ιδιοκτησία με την κοινή κυριότητα ακινήτων	180
Μέρη χωριστής κυριότητας στην κάθετη ιδιοκτησία	181
Τρόποι σύστασης οριζόντιας και κάθετης ιδιοκτησίας σε ακίνητο με δικαιοπραξία εν ζωή	183
3.1.3. Νομή (άρθρα ΑΚ. 974-998)	184
Διάκριση μεταξύ κυριότητας και νομής	185
3.1.4. Δουλείες (άρθρα ΑΚ. 1118-1191)	185
3.1.5. Μεταγραφή (άρθρα ΑΚ. 1192-1208)	188
3.1.6. Υποθήκη	193
3.1.7. Κληρονομίες	194
3.2. Ο θεσμός των υποθηκοφυλακείων στην Ελλάδα και ο τρόπος λειτουργίας τους.	198
Βιβλία υποθηκοφυλακείων	200
Τρόπος διεκπεραίωσης	201
Περίληψη μεταγραφής	202
Περίληψη υποθηκών	203
Γενικά αλφαβητικά ευρετήρια	204
Πράξεις που μεταγράφονται	205
Πιστοποιητικά	210
Υποθηκοφυλακεία – Κτηματολογικά γραφεία	210
3.3. Τίτλοι ιδιοκτησίας και μονάδες μέτρησης εμβαδών κατά την Τουρκοκρατία	210
Σκεπτικό απόφ. 447/05 Αρείου Πάγου	212
Σκεπτικό απόφ. 1036/04 Αρείου Πάγου	214

3.3.1.	Τα τουρκικά κτηματολογικά Αρχεία στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.	217
3.3.2.	Η μορφή και το περιεχόμενο των τουρκικών τίτλων ιδιοκτησίας	218
3.3.3.	Τουρκικές μονάδες μέτρησης εμβαδών	222
3.3.4.	Δημόσια περιουσία	224
3.3.4.1.	Δικαιώματα Δημοσίου – Φορείς διαχείρισης	226
3.3.4.2.	Δημόσια κτήματα ιδιωτικής περιουσίας	230
3.3.4.3.	Δημόσια κτήματα κοινόχρηστου χαρακτήρα	235
3.3.4.4.	Ανταλλάξιμα κτήματα	237
3.3.4.5.	Εκκλησιαστική περιουσία	240

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

		σελ
	Αρτιότητα – Κατάτμηση - Οικοδομησιμότητα	241
4.1.	Εισαγωγή	243
4.2.	Έννοιες – Ορισμοί	244
	άρθρο 2, Ν.1577/85 (ΓΟΚ)	247
4.3.	Η έννοια του οικοπέδου	256
	Εγκύκλιος 34/71775/3573/8-7-1991	258
4.4.	Οι όροι δόμησης	258
4.4.1.	Αρτιότητα οικοπέδων	261
	Άρθρο 6 – Ν.1577/85 (ΓΟΚ/85) Αρτιότητα οικοπέδων	261
4.4.2.	Άρτιο κατά πρόσωπο και εμβαδόν	262
4.4.3.	Αρτιότητα κατά παρέκκλιση	263
	Εγκ. 7/92 «Χρόνος δημιουργίας οικοπέδου, για την εφαρμογή των διατάξεων της κατά παρέκκλιση αρτιότητας και παραστατικά στοιχεία απόδειξης του	267
4.4.4.	Οικοδομησιμότητα	269
4.4.4.1.	Άρθρο 24–Ν.1577/85 (ΓΟΚ/85) Τακτοποίηση οικοπέδων	269
	Εγκ. 25/87 (16777/23-2-87) «Οικοδομικές άδειες σε οικοπέδα που βαρύνονται με αποζημιώσεις λόγω ρυμοτομίας»	271
4.4.4.2.	Άρθρο 25-Ν.1337/83 : Οικοδόμηση σε μη άρτια οικόπεδα	273
	Άρθρο 28, Ν.1337/83 «Κοινόχρηστοι χώροι μέσα σε εγκεκριμένα σχέδια πόλεων»	275
	Άρθρο 20, ΝΔ. 17-7/16-8-1923	275
	Η έννοια της αυτοδίκαιης ακυρότητας	276

Εγκ-6896/2722/19-3-01 «Αρμοδιότητα αναγνώρισης οδού προϋφισταμένης του έτους 1923 και οικοδομησιμότητας τυφλών οικοπέδων»	278
4.4.4.4. άρθρο 13, Ν. 3212/2003	279
4.5. Κατάτμηση	280
4.5.1. Άρθρο 16, Ν.Δ.17-7-1923	282
4.5.2. Άρθρο 4, Ν. 651/1977	283
4.5.3. Άρθρο 6, Ν. 720/1977	284
4.5.4. Άρθρο 2, Ν.Δ. 690/1948	285
4.5.5. Άρθρο 6, Ν. 651/1977	287
4.5.6. Άρθρο 25, Ν. 2508/1997	288
4.5.7. Στιγμαία κατάτμηση οικοπέδου	288
4.5.8. Άρθρο 29, Ν.1337/83 (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου)	290
4.5.9. Υπαίτια κατάτμηση	292
4.5.10. Παράδειγμα κατάτμησης	295
4.6. Έρευνα μηχανικού - τοπογραφικό διάγραμμα	298
4.6.1. Γενικοί κανόνες τοπογραφικών διαγραμμάτων	299
4.6.2. Προβλήματα Τοπογραφικών διαγραμμάτων	303
4.6.3. Το «τεύχος» ως συνοδό στοιχείο του διαγράμματος	305
4.6.4. Νομοθετικό πλαίσιο κτηματογράφησης	306
Άρθρο 116-ΠΔ696/74 : Κτηματογραφήσεις	306
άρθρο 4, αποφ, 9703/633/1995 ΥΠΕΧΩΔΕ «Σύνταξη κτηματογραφικού διαγράμματος και Κτηματολογικών πινάκων»	307
4.6.5. Το τοπογραφικό για την πράξη τακτοποίησης ή/και αναλογισμού υποχρεώσεων ιδιοκτησιών	309
4.6.6. Δήλωση μηχανικού σε τοπογραφικό διάγραμμα	311
Άρθρο 5, Ν.651/77	311
4.6.7. Γνωμάτευση επί ορθότητας δήλωσης Ν.651/77	315

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

	σελ
Διοικητική διαδικασία – κύρωση Μεταγραφή πράξης εφαρμογής	325
5.1. Αρμοδιότητα έκδοσης πράξης εφαρμογής	327
N.2508/1997 άρθρο 7 §4.	328
N.2508/1997 άρθρο 25 §7	328
Αρμοδιότητες ΟΤΑ για την σύνταξη πράξεων εφαρμογής	328
Απάντηση σε ερώτημα σχετικά με αρμοδιότητες ΟΤΑ για την σύνταξη πράξεων εφαρμογής	329

5.2.	Διαδικασία σύνταξης με ανάθεση μελέτης	330
5.2.1.	Προκήρυξη μελέτης – σύμβαση	330
	πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος	330
	Έγκριση σχεδίου σύμβασης για την εκπόνηση μελετών εφαρμογής των πολεοδομικών μελετών ΕΠΑ με την μέθοδο των αξονοδιασταυρώσεων	334
5.2.2.	Διαδικασία και τρόπος σύνταξης	341
5.2.2.1.	Νομοθετικό πλαίσιο - Οδηγίες	341
	N. 1337/1983, Άρθρο 12	341
	Αποφ.79881/6.12.84. "Διαδικασία και τρόπος σύνταξης της πράξης εφαρμογής της Πολεοδομικής μελέτης"	342
	ΣτΕ 2687/01	345
	Απόφ. 93027/7188/1994 ΥΠΕΧΩΔΕ "Χρόνος και τρόπος δημοσιότητας της πρόσκλησης για υποβολή δηλώσεων ιδιοκτησίας, το περιεχόμενο αυτών, οι προθεσμίες υποβολής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια"	345
	Πρωτόκληση μελετών εφαρμογής των πολεοδομικών μελετών ΕΠΑ και συλλογή δηλώσεων ιδιοκτησίας	350
5.2.2.2.	Κτηματογράφηση – Υποβολή δηλώσεων ιδιοκτησίας	352
5.2.2.3.	Σύνταξη πράξης εφαρμογής	354
5.2.2.4.	Οδηγίες εκπόνησης – Υποδείγματα εγγράφων	358
	Προτεραιότητες κατά την εκπόνηση μελετών εφαρμογής των πολεοδομικών μελετών Ε.Π.Α.	358
	Πράξεις εφαρμογής σε περιοχές επέκτασης με τον Ν.1337/83 Τροποποιήσεις που προκύπτουν από την πράξη εφαρμογής	359
	Αρμοδιότητες υπευθύνου για μελέτες εφαρμογής σχεδίων πόλεως (πράξεις εφαρμογής) που επιβλέπονται από ΟΤΑ	360
	Οδηγίες για παρακολούθηση μελετών πρ. εφαρμογής	360
	Παροχή οδηγιών για την πορεία της Ε.Π.Α. - Υποδείγματα εγγράφων για παρακολούθηση μελετητών από επιβλέποντες	362
	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ I "Έντολή έναρξης φάσης μελέτης"	363
	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ II "Υπενθύμιση προθεσμίας παράδοσης φάσης μελέτης"	363
	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ III "Επιβολή ποινικών κυρώσεων λόγω καθυστέρησης παράδοσης μελέτης"	364
	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ IV "Ειδική Πρόσκληση"	364
	Οδηγίες για την εκπόνηση και παραλαβή των Μελετών Εφαρμογής των Πολεοδομικών Μελετών ΕΠΑ που ανατέθηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ.	365
	Βεβαίωση περί συμμόρφωσης του αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις	366

Ειδική πρόσκληση προς τον ανάδοχο μελετητή ή συμπράττοντα γραφεία της Μελέτης Εφαρμογής της Π.Μ.	367
5.3. Κύρωση πράξης εφαρμογής	368
Ν. 1337/1983, Άρθρο 12, § 7	368
Τύπος απόφασης για την κύρωση της πρ. εφαρμογής	372
5.4. Μεταγραφή πράξης εφαρμογής	374
Αριθ. απόφασης 48166/2586 Μεταγραφή των πράξεων εφαρμογής του άρθρου 12 του Ν. 1337/83 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 1772/1988	374
5.4.2. Μεταγραφή των πράξεων εφαρμογής του Ν. 1337/1983	375
5.4.3. Μεταγραφή της Πράξης Εφαρμογής. Διορθωτικές πράξεις εφαρμογής	377
5.4.4. Μεταγραφή της Πράξης Εφαρμογής. Συνέπειες, διορθωτικές πράξεις, κατάληψη νέων ακινήτων, επικείμενα, μη ίσης αξίας ακίνητα	379
5.4.5. Σύνοψη της μεταγραφής της πράξης εφαρμογής	383
5.5. Ενημέρωση φορέων μετά τη κύρωση και μεταγραφή της πράξης εφαρμογής	384
Πράξεις Εφαρμογής.— Ενημέρωση του ΥΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. μετά την κύρωση τους	385
Αξιοποίηση στοιχείων πράξεων εφαρμογής για το Εθνικό Κτηματολόγιο	385
5.6. Σύνοψη κεφαλαίου	385

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

	σελ.
Πράξη Τακτοποίησης & αναλογισμού υποχρεώσεων ιδιοκτησιών	387
6.1. Γενικά	389
6.2. Νομοθετικό πλαίσιο	397
6.2.1. Άρθρο 42, Ν.Δ. 17-7-1923	397
6.2.2. Ενοποιημένα Άρθρα 43, 44, 45, Ν.Δ. 17-7-1923	398
6.2.3. Άρθρο 46, Ν.Δ. 17-7-1923	402
6.2.4. Άρθρο 47, Ν.Δ. 17-7-1923	403
6.2.5. Άρθρο 32, Ν.Δ. 17-7-1923	406
6.2.6. Άρθρο 34, Ν.Δ. 17-7-1923	407
6.2.7. Άρθρο 3, Ν.Δ. 690/1948 "ευεργετικές διατάξεις"	408
6.2.8. Άρθρο 6, Ν. 651/1977	419
6.2.9. Άρθρο 24, Ν. 1577/85 ΓΟΚ (Τακτοποίηση οικοπέδων)	420
6.2.10. Άρθρο 6, Ν. 5269/1931	424
6.2.11. Ν. Δ. 7-5-1936	426
6.2.12. Σχόλια – Απόψεις επί της εφαρμογής της νομοθεσίας	430
6.3. Διάνοιξη - Διαπλάτυση	432

6.4.	Παραδείγματα αναλογισμού λόγω ρυμοτομίας (εφαρμογή Δ/τος 7.5.1936)	434
	Παράδειγμα 1ο – Υποχρεώσεις σε διάνοιξη	434
	Παράδειγμα 2 ^ο Διασταύρωση οδών – απαρχής διάνοιξη	438
	Παράδειγμα 3 ^ο Διασταύρωση οδών με διαφορετικό πλάτος και απότμηση	439
	Παράδειγμα 4 ^ο Διαπλάτυνση οδού μέχρι 30 μ.	440
	Παράδειγμα 5 ^ο Διάνοιξη πλατείας	443
	Παράδειγμα 6 ^ο Διασταύρωσης λόγω απότμησης	450
	Παράδειγμα 7 ^ο Πλατεία και υφιστάμενοι δρόμοι	451

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

		σελ.
	Κεφάλαια Α' και Β' πράξεων εφαρμογής	455
7.1.	Νομοθετικό πλαίσιο	458
	Υ.Α. 71934/9734/1989 Τροποποίηση και συμπλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών και τιμολογίου που εγκρίθηκαν με την 47037/7767/86 απόφαση για τις μελέτες εφαρμογής των Πολεοδομικών Μελετών ΕΠΑ	459
7.1.1.	ΥΠΕΧΩΔΕ 9703/633/1995 Έγκριση τεχνικών προδιαγραφών και τιμολογίου σύνταξης κτηματογραφικών διαγραμμάτων κλ. 1:1000 με ορθογώνιες συντεταγμένες και κτηματολογικών πινάκων	465
7.1.2.	Π.Δ.696/1974 Περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών	471
7.1.3.	Δ/τα έγκρισης Πολεοδομικών μελετών Ε.Π.Α.	484
7.1.4.	Διευκρινήσεις σχετικές με καταβιβασμό Τριγωνομετρικών σημείων.	484
7.1.5.	Σήμανση Πολυγωνικών σημείων μέσα σε πόλεις	485
7.1.6.	Σχετικές παρατηρήσεις	486
7.2.	Κτηματογράφηση - όρια γεωτεμαχίων – υπόδειξη ορίων	488
7.3.	Οριοδείκτες - Πολεοδομική Επιτροπή γειτονιάς	490
7.4.	Άρθρο 30, Ν.1337/1983, Πολεοδομική επιτροπή γειτονιάς	491
7.4.1.	ΥΑ. Γ.621/1959/11/13.1.84 "Σύσταση και αρμοδιότητες Πολεοδομικής Επιτροπής Γειτονιάς και σχετικές ρυθμίσεις."	491
7.4.2.	Κωδικοποίηση αρίθμησης ακινήτων	492
7.4.3.	Κτηματολογικοί πίνακες τύπου Α' και Β'	493
7.5.	Δήλωση ιδιοκτησίας	499
7.6.	Το έντυπο της δήλωσης ιδιοκτησίας	499

7.6.2.	Η "δήλωση ιδιοκτησίας" ως πηγή πληροφορίας	505
7.6.3.	Επιπτώσεις μη υποβολής δήλωσης ιδιοκτησίας	508
7.6.3.1.	Άρθρο 6, §4, Ν.2242/1994	508
7.6.3.2.	Εγκύκλιος 89853/2963/50/20-10-94 (Εγκ. 20/94)	508
7.6.3.3.	Εγκύκλιος 56520/820/8/95 (Εγκ. 8/95)	509
7.6.3.4.	Άρθρο 4, Υ.Α.9703/633/1995 "Παραλαβή - ταξινόμηση – επεξεργασία δηλώσεων ιδιοκτησίας"	511
	Εγκ. 8/2005. Προσκομιζόμενα στοιχεία κατά την υποβολή δήλωσης ιδιοκτησίας του Αρθ. 12 του Ν.1337/83, σε περιοχές όπου έγινε έναρξη του Κτηματολογίου και τα Υποθηκοφυλακεία λειτουργούν ως Κτηματολογικά γραφεία του Αρθ. 23 του Ν. 2664/98	511
7.6.4.	Επεξεργασία δηλώσεων ιδιοκτησίας	512
7.6.4.1.	Άρθρο 3, Υ.Α. 9703/633/95 "Παραλαβή - ταξινόμηση – επεξεργασία δηλώσεων ιδιοκτησίας"	512
7.6.4.2.	Άρθρο 9, Υ.Α. 47037/7767/16.06.86 "Έγκριση προδιαγραφών και τιμολογίου για την εκπόνηση μελετών εφαρμογής πολεοδομικών μελετών ΕΠΑ"	512
7.6.4.3.	Υλοποιημένα όρια – όρια συμβολαίου	514
7.6.5.	Σχολιασμός για την επεξεργασία των δηλώσεων	514
7.6.6.	Παράδειγμα συνυποβαλλόμενων στοιχείων	517
7.7.	Συσχέτιση υφιστάμενης κατάστασης με πολεοδομική μελέτη	523
7.8.	Παραδοτέα στοιχεία Α' Κεφαλαίου	526
7.9.	Κεφάλαιο Β' πράξης εφαρμογής	528
	Νομοθετικό πλαίσιο ΥΑ. 71934/9734/89 "Τροποποίηση και συμπλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών και τιμολογίου που εγκρίθηκαν με την 47037/7767/86 απόφαση για τις μελέτες εφαρμογής των Πολεοδομικών Μελετών ΕΠΑ	528
7.9.2.	Πορεία εργασιών	530

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

	σελ.	
Κεφάλαιο Γ' πράξεων εφαρμογής	533	
8.1.	Γενικά	536
8.2.	Αναφορά σε διατάξεις εισφοράς γης	537
8.2.1.	Ν.1337/1983, Άρθρο 8, Εισφορά σε γη	537
8.2.2.	Εγκύκλιος 30/2004, Διατάξεις για την εισφορά σε γη	541
8.2.3.	Π.Δ.23-2/6-3-87 Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης	550

8.2.4.	Εγκ.109/85, Γ.78664/9241/85, ΥΠΕΧΩΔΕ "Ένταξη σε σχέδια περιαστικών οικισμών προ του 1923, που περιλαμβάνονται μέσα στα όρια Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων αστικών και ημιαστικών οικισμών"	552
8.2.5.	Άρθρο 20, Ν.2508/1997	552
8.3.	Ανάλυση σχολιασμός των διατάξεων	553
8.3.1.	Τι είναι εισφορά σε γη και που χρησιμοποιείται	553
8.3.2.	Η έννοια της πολεοδομικά αξιοποιήσιμης εισφοράς γης	554
8.3.3.	Υπαγωγή σε καθεστώς διαφορετικών υποχρεώσεων εισφορών	556
8.3.4.	Η έννοια της «ιδιοκτησίας» κατά τον Ν. 1337/83	556
8.3.5.	Υποχρέωση εισφοράς σε γη	558
8.3.6.	Εισφορά σε γη σε καθεστώς κάθετης συνιδιοκτησίας	560
8.3.7.	Υπολογισμός εισφοράς γης περιοχών Α' κατοικίας	567
8.3.8.	Εισφορά σε γη για μεταβιβάσεις μετά τις 10.3.1982	568
8.3.9.	Εξαιρέσεις – παρεκκλίσεις από τον υπολογισμό της εισφοράς σε γη	569
8.4.	Πίνακας πράξης εφαρμογής	575
8.4.1.	Ανάλυση στηλών πίνακα πράξης εφαρμογής	575
8.4.2.	Πίνακες επικειμένων	584
8.4.3.	Έντυπο πίνακα πράξης εφαρμογής (Πίνακας 2)	589
8.4.4.	Έντυπο πίνακα επικειμένων (Πίνακας 4)	591
8.5.	Εισφορά σε χρήμα	593
8.5.1.	Αναφορά σε διατάξεις	593
8.5.1.1.	Ν. 1337/1983, Άρθρο 9, Εισφορά σε χρήμα	593
8.5.1.2.	Ν. 2508/1997, Άρθρο 21, Εισφορά σε χρήμα	595
8.5.1.3.	Ν. 2508/1997, Άρθρο 15, Πολεοδομική αναμόρφωση προβληματικών περιοχών εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή οικισμών προ του 1923.	596
8.5.1.4.	Ν. 2508/1997, Άρθρο 8, Ορισμοί - Περιοχές αναπλάσεων - Απαιτούμενα στοιχεία	597
8.5.1.5.	Εγκ.109/85, Γ.78664/9241/85, ΥΠΕΧΩΔΕ, "Ένταξη σε σχέδια περιαστικών οικισμών προ του 1923, που περιλαμβάνονται μέσα στα όρια Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων αστικών και ημιαστικών οικισμών"	598
8.5.1.6.	Εισφορά σε χρήμα, Εγκ 31/2004	598
8.5.1.7.	Ρυθμίσεις θεμάτων εθνικών κληροδοτημάτων δημοσίων και ανταλλαξίμων κτημάτων και άλλες διατάξεις Ν.2386/1996, Άρθρο 19	604
8.5.2.	Ανάλυση - σχολιασμός των διατάξεων	604
8.5.2.1.	Απαλλαγή καταβολής εισφοράς σε χρήμα	604
8.5.2.2.	Συμμετοχική διαδικασία κατασκευής βασικών πολεοδομικών έργων	605
8.5.3.	Υπολογισμός της εισφοράς σε χρήμα	607

8.6.	Προσδιορισμός αξίας ιδιοκτησιών	608
	Π.Δ. 59/25-1-1980 Περί της ενώπιον των κατοίκων διοικητικών δικαστηρίων διαδικασίας επί διαφορών αναφερομένων εις την εισφοράν εις χρήμα κατά το άρθρο 21 του Ν. 947/79	612
8.6.1.		
8.6.2.	Σχόλια για τον προσδιορισμό της αξίας των ιδιοκτησιών για την επιβολή της εισφοράς σε χρήμα	613
8.7.	Υποδείγματα αποφάσεων - εντύπων	614
8.7.1.	Υπόδειγμα απόφασης Νομάρχη που αφορά την συγκρότηση επιτροπής για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων.	614
8.7.2.	Κριτήρια για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων με το ΠΔ 5/86	615
8.7.3.	Υπόδειγμα έκθεσης της επιτροπής αξιολόγησης	616
8.7.4.	Διαβιβαστικό κοινοποίησης πράξης επιβολής	617
8.7.5.	Ενημερωτικό σημείωμα	618
8.7.6.	Έντυπο πράξης επιβολής εισφοράς σε χρήμα	620
8.7.7.	Δήλωση παραίτησης ένδικων μέσων	622
8.7.8.	Αποδεικτικό Επίδοσης	622
8.8.	Παραδοτέα στοιχεία Γ' Κεφαλαίου	623
8.8.1.	Σύνταξη παράδοση διαγράμματος «ελλειμμάτων – αποζημιώσεων»	623
	Καθορισμός αποζημιούμενων εδαφικών τμημάτων μεσα σε κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους, στο διάγραμμα πράξης εφαρμογής	623
8.8.2.	Παραδοτέα στοιχεία κεφαλαίου Γ' Αποφ. 71934 / 9734 / 2.11.1989	624
8.8.3.	Παραδοτέα στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή για όλη την πράξη εφαρμογής	626
8.9.	Διορθωτικές πράξεις εφαρμογής	629
8.9.1.	Τι είναι διορθωτική πράξη	629
8.9.2.	Το νομοθετικό πλαίσιο των διορθωτικών πράξεων	630
8.9.3.	Το πρόβλημα της διόρθωσης της πράξης εφαρμογής	630
8.9.4.	Κατάθεση φακέλου διορθωτικής πράξης	634
8.9.5.	Σύνταξη διορθωτικής πράξης	635
8.9.6.	Επισημάνσεις για τις διορθωτικές πράξεις	636
	A' Παράδειγμα κυρωτικής Απόφασης Νομάρχη	637
	B' Παράδειγμα ακυρωτικής Απόφασης Νομάρχη	640
	Γ' Παράδειγμα κυρωτικής Απόφασης Νομάρχη	643
8.10.	Υπολογισμός υποχρεώσεων ιδιοκτησιών με διαφορετικό σύστημα	645
	ΠΔ/26.5.93 "Υπολογισμός υποχρεώσεων ιδιοκτησιών ευρισκομένων εκατέρωθεν του κοινού ορίου περιοχών ενταγμένων σε σχέδιο πόλης με διαφορετικό σύστημα υπολογισμού των υποχρεώσεων αυτών."	645
8.10.1.		

- 8.10.2. Εγκ. 41/93 "Υπολογισμός υποχρεώσεων ιδιοκτησιών ευρισκόμενων εκατέρωθεν του κοινού ορίου περιοχών ενταγμένων σε σχέδιο πόλης με διαφορετικό σύστημα υπολογισμού υποχρεώσεων αυτών". 647

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

	σελ.
Παραδείγματα εισφορών	657
9.1. Τυπολόγιο πριν 10-3-82, Α' κατοικία	660
9.2. Παραδείγματα εισφοράς πριν 10-3-82	661
9.2.1. Κατανόηση εφαρμογής πίνακα 9.1 (παραδ. 1-7)	661
9.2.2. Συμπεράσματα εφαρμογής πίνακα 9.1 (παραδ. 1-7)	663
9.2.3. Κατανόηση εφαρμογής πίνακα 9.2 (παραδ. 1α-7α)	663
9.2.4. Πολυιδιοκτήτης – Η έννοια της αυτοτέλειας (παρ. 8-10)	665
9.2.5. Συνιδιοκτήτες – Ιδανικό μερίδιο (παραδείγμα 11)	668
9.2.6. Συνιδιοκτήτες και πολυιδιοκτήτες (παραδείγμα 12)	670
9.3. Παραδείγματα εισφοράς μετά 10-3-82 (παραδ. 13-22)	672
9.4. Παραδείγματα με παρεκκλίσεις υπολογισμού εισφοράς σε γη (παραδείγματα 23-26)	682
9.5. Γενικότερα παραδείγματα (παραδείγματα 27-34)	688
9.6. Η έννοια της σχέσης ιδιοκτησίας – Π.Μ. του Πίνακα Π_2	707
9.7. Υπολογισμός υποχρεώσεων ιδιοκτησιών με διαφορετικό σύστημα (παραδείγματα 34-49)	717

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

Α.Ε.	Ανώνυμος Εταιρεία
Α.Κ.	Αστικός Κώδικας
Α.Ν.	Αναγκαστικός Νόμος
Α.Π.	Άρειος πάγος
Β.Δ.	Βασιλικό Διάταγμα
ΒΙ.ΠΑ	Βιομηχανικό πάρκο
ΒΙΟ.ΠΑ	Βιοτεχνικό πάρκο
Γ.Γ.Α	Γενική Γραμματεία αθλητισμού
Γ.Ο.Κ.	Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός
Γ.Π.Σ.	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
Γ.Υ.Σ	Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού
Δ.Α.Π.	Διαχείριση Ανταλλαξίμων Κτημάτων
Δ.Ε.ΠΟ.Σ	Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομίας και Στέγασης
Δ.Π.	Δικαίωμα Προτίμησης
Ε.Α.Ι.	Εμβαδόν Αρχικής Ιδιοκτησίας
Ε.Α.Π.	Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.	Ετερόρρυθμος Εταιρεία
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Ο.Τ.	Ενεργό Οικοδομικό Τετράγωνο
Ε.Π.Α.	Επιχείρηση «Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης»
Ε.Π.Ε.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Ε.Σ.Υ.Ε.	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
Ε.Σ.Υ.Ε.	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας
Ε.Τ.Ε.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.	Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων
Ζ.Α.Α.	Ζώνες Αστικού Αναδασμού
Ζ.Α.Σ.	Ζώνη Αγοράς Συντελεστή δόμησης
Ζ.Ε.Ε.	Ζώνες Ειδικής Ενίσχυσης
Ζ.Ε.Π.	Ζώνες Ενεργού Πολεοδομίας
Ζ.Κ.Σ.	Ζώνη Κοινωνικού Συντελεστή δόμησης
Ζ.Ο.Ε.	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
Ζ.Υ.Σ.	Ζώνη Υποδοχής Συντελεστή δόμησης
Θ.Ε.Τ.Ι.	Θεωρητικό Εμβαδόν Τελικής Ιδιοκτησίας
Κ.Α.Π.Η.	Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.Ε.Δ.	Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου
Κ.Πολ. Δ.	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
Κ.Σ.Δ.	Κοινωνικός Συντελεστής Δόμησης

Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Κ.Χ.	Κοινόχρηστος Χώρος
Μ.Ε.ΕΠ.	Μητρώο Εργοληπτικών ΕΠιχειρήσεων
Μ.Ε.Κ.	Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών
Μ.Μ.Μ.	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
Μ.Σ.Δ.	Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης
Ν.Α.	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ν.Δ.	Νομοθετικό Διάταγμα
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.Σ.Κ.	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ο.Ε.	Ομόρρυθμος Εταιρεία
Ο.Ε.Κ.	Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
Ο.Κ.Χ.Ε.	Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος
Ο.Σ.Κ.	Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων
Ο.Τ.	Οικοδομικό Τετράγωνο
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.Α.Χ.	Πρωτόκολλο Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.	Πράξη Εφαρμογής
Π.Ε.Γ.	Πολεοδομική επιτροπή γειτονιάς
Π.Ε.Π.	Περιοχές Ειδικής Προστασίας
Π.Ε.Ρ.ΠΟ	Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης ΠΟλεοδομίας
Π.Κ.Ν.Τ.Μ.	Πίνακας Κανονισμού Νέων τιμών Μονάδας
Π.Μ.	Πολεοδομική μελέτη
Π.Μ./Ε.Α.	Πολεοδομική / Μελέτη Επέκταση Αναθεώρηση
Ρ.Σ.	Ρυθμιστικό σχέδιο
Σ.Δ.	Συντελεστής Δόμησης
Σ.Ε.Γ.Μ.	Σύνδεσμος Ελληνικών Γραφείων Μελετών
Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.Κ.Ε.Μ.	Σύλλογος Μελετητών Δημοσίων Έργων Κεντρικής Μακεδονίας
σ.ο.	συντελεστής κατ' όγκου
Σ.Ο.Ε.	Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών
Σ.ΤΕ, Σ.Τ.Ε	Συμβούλιο της Επικρατείας
Σ.Υ.	Συντελεστής Υποχρεώσεων
Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.	Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
Σ.Χ.Ο.Π.	Συμβούλιο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος
Τ.Ε.Δ.Κ.	Τοπική Ένωση Δήμων και κοινοτήτων
Τ.Ε.Ε.	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Τ.Ο.Ε.Β.	Τοπικός Οργανισμός εγγείων Βελτιώσεων
Τ.Υ.Υ.Γ.	Τοπογραφική Υπηρεσία Υπουργείου Γεωργίας
Υ.Δ.Α.Μ.Κ.	Υπηρεσία Διαχείρισης Ανταλλαξίμων Μουσουλμανικών κτημάτων
Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	Υπ. Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
Φ.Μ.Α.	Φύλλο Μίσθωσης Ακινήτων

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

	σελ.
Ε.Ε. Κατευθυντήριες γραμμές Ε.Ε. για τη στήριξη του σχεδιασμού της πολιτικής γης και των διαδικασιών μεταρρύθμισης αυτής της πολιτικής στις αναπτυσσόμενες χώρες, παράγραφος 2	25
Ε.Ε. Κατευθυντήριες γραμμές Ε.Ε. για τη στήριξη του σχεδιασμού της πολιτικής γης και των διαδικασιών μεταρρύθμισης αυτής της πολιτικής στις αναπτυσσόμενες χώρες, παράγραφος 4	27
Ε.Ε.Κατευθυντήριες γραμμές Ε.Ε. για τη στήριξη του σχεδιασμού της πολιτικής γης και των διαδικασιών μεταρρύθμισης αυτής της πολιτικής στις αναπτυσσόμενες χώρες, παράγραφος 3	26
Α.Π. 1036/2004	214
Α.Π. 447/2005	212
Απόφαση 47037/7767/1986, άρθρο 9	512
Απόφαση 10315/2335/1998	554
Απόφαση 48166/2586/1988	374
Απόφαση 5731/2000	121
Απόφαση 5731/2000 (Διόρθωση)	144
Απόφαση 71934/9734/1989	459
Απόφαση 71934/9734/1989	527
Απόφαση 71934/9734/1989	624
Απόφαση 79881/3445/1984	342
Απόφαση 93027/7188/1994	345
Απόφαση 9575/2000	105
Απόφαση 9703/633/1995	511
Απόφαση 9703/633/1995	626
Απόφαση 9703/633/1995, άρθρο 4	307
Απόφαση 9703/633/2005	512
Απόφαση Γ.621/1959/1984	431
Έγγραφο 13155/1246/1986	484
Έγγραφο 14361/1511/1983	375
Έγγραφο 15886/1906/1988	514
Έγγραφο 18102/1114/1988	362
Έγγραφο 19406/2756/1988	359
Έγγραφο 20578/936/1988	329
Έγγραφο 2064/1987	385
Έγγραφο 2672/642/1987	484
Έγγραφο 36245/3693/1989	365
Έγγραφο 38551/3531/1988	385

Έγγραφο 4/752/1987	372
Έγγραφο 438/62/1988	328
Έγγραφο 51295/8995/1986	334
Έγγραφο 62392/8140/1988	360
Έγγραφο 64824/1988	377
Έγγραφο 68445/13251/1987	615
Έγγραφο 68454/8987/1988	360
Έγγραφο 69779/9418/1988	623
Έγγραφο 73837/14287/1987	384
Έγγραφο 73839/14289/1987	358
Έγγραφο 83933/15583/1986	350
Έγγραφο 87005/1950/1986	485
Έγγραφο 9703/633/1995	465
Εγκύκλιος 06/2006	67
Εγκύκλιος 06/2011	70
Εγκύκλιος 109/1985	552
Εγκύκλιος 109/1985	598
Εγκύκλιος 18/2003	61
Εγκύκλιος 25/1987	271
Εγκύκλιος 30/2004	541
Εγκύκλιος 31/2004	598
Εγκύκλιος 34/1991	258
Εγκύκλιος 4/1989	379
Εγκύκλιος 42/2007	607
Εγκύκλιος 50/1994	508
Εγκύκλιος 6896/2722/2001	278
Εγκύκλιος 7/1992	267
Εγκύκλιος 8/1995	509
Εγκύκλιος 8/2005	511
Εγκύκλιος 9412/853/1992	560
N. 1337/1983, άρθρο 1	74
N. 1337/1983, άρθρο 12	341
N. 1337/1983, άρθρο 12, παρ. 7	368
N. 1337/1983, άρθρο 14	605
N. 1337/1983, άρθρο 17, παρ. 12	190
N. 1337/1983, άρθρο 2	75
N. 1337/1983, άρθρο 25	273
N. 1337/1983, άρθρο 28	275
N. 1337/1983, άρθρο 29	88
N. 1337/1983, άρθρο 29	290
N. 1337/1983, άρθρο 30	491
N. 1337/1983, άρθρο 5	76
N. 1337/1983, άρθρο 6	93

N. 1337/1983, άρθρο 8	537
N. 1337/1983, άρθρο 9	593
N. 1577/1985, άρθρο 2	247
N. 1577/1985, άρθρο 24	269
N. 1577/1985, άρθρο 24	420
N. 1577/1985, άρθρο 6	261
N. 2052/1992, άρθρο 6, παρ. 2	175
N. 2242/1994, άρθρο 6, παρ.4	508
N. 2508/1997, άρθρο 1	77
N. 2508/1997, άρθρο 15	596
N. 2508/1997, άρθρο 16	39
N. 2508/1997, άρθρο 20	552
N. 2508/1997, άρθρο 21	595
N. 2508/1997, άρθρο 25	288
N. 2508/1997, άρθρο 25, παρ. 7	328
N. 2508/1997, άρθρο 4	78
N. 2508/1997, άρθρο 7	95
N. 2508/1997, άρθρο 7, παρ. 4	328
N. 2508/1997, άρθρο 8	597
N. 3212/2003, άρθρο 13	279
N. 3316/2005, άρθρο 39	44
N. 3937/2011, άρθρο 31	69
N. 5269/1931, άρθρο 4	424
N. 651/1977, άρθρο 5	311
N. 651/1977, άρθρο 6	287
N. 651/1977, άρθρο 6	419
N. 652/1977, άρθρο 4	283
N. 720/1977, άρθρο 6	284
N. 947/1979, άρθρο 55	90
N.Δ. 17-7-1923, άρθρα 43,44,45	398
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 16	282
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 20	275
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 32	406
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 34	407
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 42	397
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 46	402
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 47	403
N.Δ. 17-7-1923, άρθρο 9	264
N.Δ. 690/1948, άρθρο 2	285
N.Δ. 690/1948, άρθρο 3	408
N.Δ. 7-5-1936, άρθρα 1,2,3,4,5,6,7,8,9	426
N.Σ.Κ. 66/1992	561
Π.Δ. 23/1987, άρθρα 1-12	96

Π.Δ. 232/6-3-1987, άρθρα 5,6,7	550
Π.Δ. 24/1983, άρθρο 1	87
Π.Δ. 5/1986	608
Π.Δ. 59/1980	612
Π.Δ. 696/1974, άρθρα 108-116	471
Π.Δ. 696/1974, άρθρο 116	306
Π.Δ. 798/1978	49
Σ.Τ.Ε. 317/1986	392
Σύνταγμα 1975, άρθρο 17	16
Σύνταγμα 1975, άρθρο 18	18
Σύνταγμα 1975, άρθρο 24	24

Βιβλιογραφία

- Αθανασόπουλος Α., 2001, Εμπράγματο δίκαιο. Ερμηνεία κατ άρθρο, τ. Α & Β, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή, ISBN : 960-15-0620-9 (σετ), 960-15-0621-7 (τ. Α'), 960-15-0622-5 (τ. Β')
- Αθανασόπουλος Θ., 2006, Οι δικαιοπραξίες και Εθνικό Κτηματολόγιο.
- Αραβαντινός Αθ., 1997, Πολεοδομικός σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη του χώρου, εκδόσεις ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ, Αθήνα.
- Αρβανίτης Α., 2000, Κτηματολόγιο, εκδόσεις ΖΗΤΗ, ISBN:960-431-606-0.
- Βέπτας Ε., 2005, Έδαφος : Νομολογία σχετική με τη διαχείριση της Γης, Τ.Ε.Ε., ISBN :960-8369-09-6
- Γεωργιάδη Α.Κ., Γκουτζιαμάνη Ε., 1999, Αστικός Κώδικας και Ειδικό Αστικοί Νόμοι, εκδ. Σάκκουλα Θεσ/νίκη, ISBN : 960-301-326-9.
- Ζεντέλης Π., 2011, περί Κτημάτων Λόγος και Κτηματολόγιο, εκδ. Παπασωτηρίου, τ. Α & Β, ISBN : 960-491-003-8 και 960-491-014-4
- Κωνσταντίνου Γ., 2006, Υποθηκοφυλακεία - Εθνικό Κτηματολόγιο, Γ' έκδοση, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα, ISBN : 960-420-302-9
- Θεοδωρίδου Λ., Καριώτου Γλ., 2010, Αστικοί Μετασχηματισμοί και Πολεοδομικές Εφαρμογές, εκδ. ΔΙΣΙΓΜΑ, ISBN : 978-960-99048-8-9
- Κωτούλα Ι., 2004, Το δίκαιο της κατάτμησης των γεωτεμαχίων, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσ/νίκη, ISBN : 960-301-884-8
- Παναγιωτόπουλος Ε, Καριώτης Γ., 2006, Πολεοδομικές Εφαρμογές, εκδ. ΙΩΝ, ISBN : 960-411-561-8
- Ρωμαλιάδης Α., 1991, Εισφορά σε γη και χρήμα. Πράξεις εφαρμογής Ν.1337/1983, αυτό-έκδοση
- Ρωμαλιάδης Α., 1991, Πολεοδομικές ρυθμίσεις ακινήτων εντός και εκτός σχεδίων πόλεων, αυτό-έκδοση
- Ρωμαλιάδης Α., 1997, Εφαρμογή των σχεδίων πόλεων, αυτό-έκδοση
- Σιόλας Α., 1998, Εφαρμογές Πολεοδομικού σχεδιασμού, ΕΜΠ
- Σπυριδάκη Ι.Σ., 1996, Δίκαιο Οριζόντιας και Κάθετης Ιδιοκτησίας, εκδ. Σάκκουλα, ISBN : 960-232-554-2
- Χριστοφιλόπουλος Δ., 1993, Εφαρμογή Πολεοδομικών σχεδίων, εκδ. Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα
- Χριστοφιλόπουλος Δ., 1997, Εφαρμογή Πολεοδομικών σχεδίων ΙΙ. Πράξη εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης, εκδ. Π. Σάκκουλα, Αθήνα, ISBN : 960-420-041-0
- Χριστοφιλόπουλος Δ., 2000, Το δίκαιο της Δόμησης, τομ. Γ', Γενικός οικοδομικός Κανονισμός, εκδ. Π. Σάκκουλα, Αθήνα, ISBN : 960-420-138-7
- Χριστοφιλόπουλος Δ., 2007, Πράξη εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης, Β' έκδοση, εκδ. Π. Σάκκουλα, Αθήνα, ISBN : 960-420-308-8